

Пашкуда Максим Олександрович

*аспірант кафедри економіки та фінансів підприємства
Державного торговельно-економічного університету*

ЕКОНОМІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЦІНИ НА ЕЛЕКТРОПОСТАЧАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

В умовах нестабільності розвитку підприємств та з посиленням євроінтеграційних процесів економіки, виникає гостра необхідність в забезпечення безперервності діяльності, що може залежати від ефективності цінової політики.

Сфера торгівлі в Україні є визначальним різновидом діяльності сфери обігу, яка є проміжною ланкою між виробництво і споживання товарів та послуг та забезпечує баланс між ними. Існування великої кількості продавців обумовлює необхідність управління процесом ціноутворення на підприємстві. За даними Державної служби статистики України в загальній кількості суб'єктів господарювання України упродовж останніх років найбільша частка припадає на підприємства оптової та роздрібною торгівлі (рис. 1).

Окремим сегментом підприємств торгівлі є електропостачальні підприємства, які забезпечують обмін на ринку електричної енергії, та діють не так давно в Україні.

На момент відкриття роздрібного ринку (01.01.2019 р.) на ринку діяли 263 постачальники. Станом на 01.01.2022 р. таких кількість таких постачальників вже становить 955. Кількість підприємств, які виконують функції електропостачальників станом на початок року наведено на рис. 2.

Рис. 1.1. Структура суб'єктів господарювання в Україні за 2020 рік за видами економічної діяльності

Джерело: сформовано на основі [1]

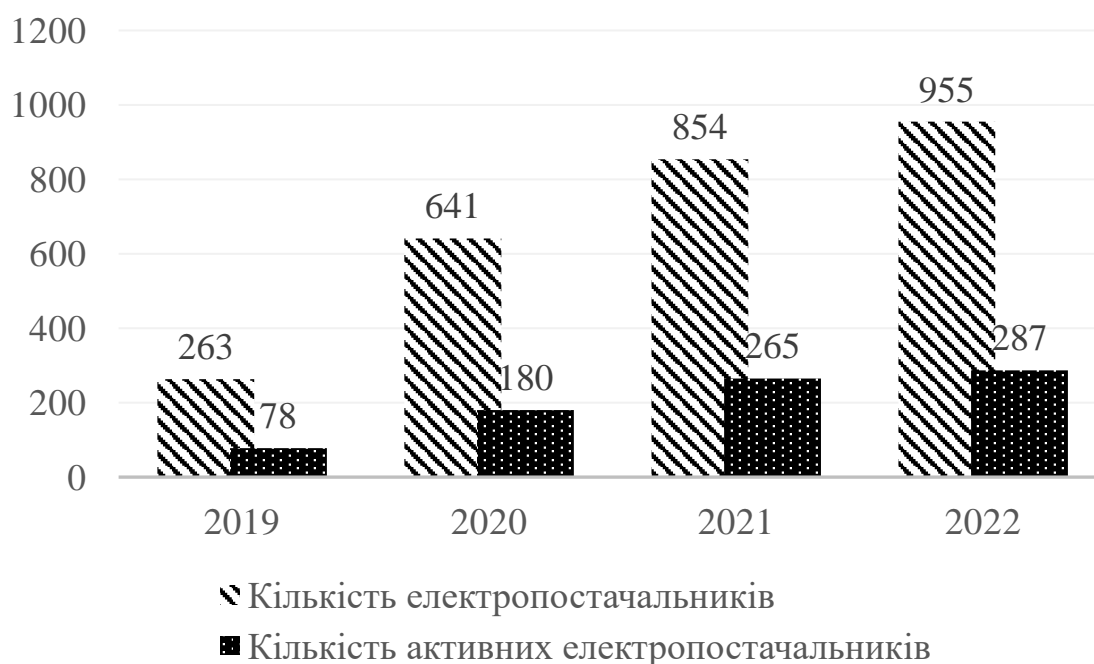

Рис. 2. Динаміка кількості підприємств, які виконують функції електропостачальників упродовж 2019–2022 рр.

Джерело: сформовано на основі [2]

Окремо варто відзначити конкуренцію між електропоста-чальними підприємствами. Станом на 01.01.2022 955 електропостачальників (з яких 287 активно працюють на ринку електричної енергії) обслуговують 142 025 непобутових споживачів. Через конкуренцію або припинення роботи постачальника станом на 01.01.2020 6563 непобутових споживачі змінили свого постачальника. Станом на 01.01.2021 цей показник вже складав 12498 непобутових споживачі. І вже станом на 01.01.2022 досяг значення 32802 непобутових споживачі. Таким чином станом на 01.01.2022 вже 23% від всіх непобутових споживачів, що купують електричну енергію у електропостачальників розпочали співпрацю з новим постачальником.

На ринку електричної енергії серед електропостачальників існують значна конкуренція за кінцевого споживача. У зв'язку з цим існує ряд недоліків формування ціни на ринку електричної енергії, які вимагають вирішення. Однією з них є недосконалість системи нормативно-правового забезпечення, в частині визначення сутності поняття «ціна» з урахуванням особливостей ринку електричної енергії. Тому пропонуємо більше уваги приділити цьому питанню.

Відповідно до Господарського кодексу України, ціна є формою грошового визначення вартості продукції (робіт, послуг), яку реалізують суб'єкти господарювання [3].

Значна кількість науковців проводили наукові дослідження щодо «ціноутворення» та «економічної характеристики ціноутворення» в різних галузях економіки та на різних типах підприємств, проте, процес саме ціноутворення на електропостачальних підприємствах в умовах лібералізації ринку не був досліджений, оскільки ця тема нова та актуальна через специфіку роботи електропостачальних підприємств.

Література:

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 10.09.2022).

2. Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг. URL: <https://www.nerc.gov.ua/> (дата звернення 10.09.2022).

3. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. № 436-IV (Редакція станом на 03.03.2015). Відомості Верховної Ради України. Київ, 2003. № 18–22.